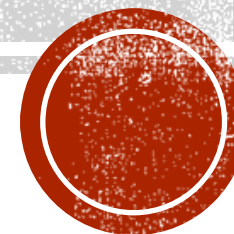

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Ηλίας Γ. Σκουλίδας (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

- Το ερώτημα:
 - γιατί πολιτική?
 - γιατί τη συγκεκριμένη περίοδο?

■ Candidate countries in the process of pre-accession negotiations

■ Potential candidate

1. ΧΑΡΤΕΣ – 2. ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ:

WESTERN BALKANS - EU

- <https://www.europeangeneration.eu/single-post/revisiting-enlargement-western-balkans-and-the-eu>

Provinces of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes (1920-1922)

1. ΧΑΡΤΕΣ – 2. ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ:

ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΣΕΡΒΩΝ, ΚΡΟΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΛΟΒΕΝΩΝ

- https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Yugoslavia#/media/File:Scs_kingdom_provinces_1920_1922_en.png

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

- Πρέπει να έχουμε υπόψιν:
 - 1. Πηγές
 - 2. Ιστοριογραφικές αναζητήσεις
 - Εθνικές αφηγήσεις

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- 1. Το τέλος του «Μεγάλου Πολέμου» και η διάλυση μεγάλων αυτοκρατοριών, (Αυστροουγγαρία, Οθωμανική, τσαρική Ρωσία και Γερμανική) συνδέονται με τον **αναθεωρητισμό**, ο οποίος κυριαρχεί στις απόψεις νέων πολιτικών ελίτ.
- 2. Η μετατροπή πληθυσμών σε μειονότητες σε βαλκανικά έθνη-κράτη «εργαλειοποιείται» από τα γειτονικά *kin-states*, όταν εξυπηρετούν **αλυτρωτικές πολιτικές**.
- 3. Στη βαλκανική χερσόνησο το «Βασίλειο Σέρβων, Κροατών και Σλοβένων» και το αλβανικό κράτος προσπαθούν να πραγματώσουν την **κρατική τους συγκρότηση** με την ενδυνάμωση του θεσμικού πλαισίου και την ενσωμάτωση των ετεροτήτων.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Με τους νικητές του Μεγάλου Πολέμου:
Βασίλειο Σέρβων, Κροατών και Σλοβένων – Ρουμανία – Ελλάδα
- Αναθεωρητικές δυνάμεις:
Βουλγαρία - Ουγγαρία

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Η συγκρότηση των νέων κρατών αναδεικνύει τη σύγκρουση **φεντεραλιστικών πολιτικών**, όπως ο “ενοποιητικός γιουγκοσλαβισμός” των Σέρβων (τρεις «φυλές», ένα έθνος σε ένα κράτος, 1918-1929) και ο “κρατικός γιουγκοσλαβισμός” μετά τη δημιουργία της Γιουγκοσλαβίας (ένα έθνος, ένα κράτος, ένας βασιλιάς, 1929), με τις **εθνικές αντιστάσεις** (ιδιαίτερα των Κροατών αλλά και των Σέρβων).
- Η ιταλική πολιτική συναντά τον ένοπλο αγώνα κομιτατζήδων στην προσπάθεια οικονομικών και πολιτικών ερεισμάτων στα δυτικά της βαλκανικής χερσονήσου (προσάρτηση λιμανιών Ζάρας/Ζαντάρ 1920 και Φιούμε/Ριέκας, 1926).
- Στην Αλβανία ο **ιταλικός ιμπεριαλισμός** σύντομα θα μετατρέψει το κράτος σε προτεκτοράτο με υιοθέτηση και του **τοπικού αλυτρωτισμού**.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Βαλκανικές κοινωνίες: κυρίως αγροτικές, παρά τις προσπάθειες κυβερνήσεων για εκβιομηχάνιση

- Αύξηση αγροτικού πληθυσμού
- Κατάτμηση αγροτικού κλήρου
- Πτώση αγροτικής παραγωγής
- Μη προστασία από το κράτος (δάνεια - χρέη – τοκογλυφία)
- Έλλειψη κοινωνικής κινητικότητας
- Μείωση υπερπόντιας μετανάστευσης

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Πολιτικές δυνάμεις

- Βαλκανικά αγροτικά κόμματα (Αλεξάντερ Σταμπολίνσκυ/Βουλγαρία – Στέπαν Ράντιτς/Κροατία – Ίων Μιχαλάκε/Ρουμανία)
- Κομμουνιστικά κόμματα – Κομμουνιστική Διεθνής
- Φασιστικές ή εθνικοσοσιαλιστικές οργανώσεις: Σιδηρά Φρουρά/Ρουμανία – Ουστάσε/Κροατία – Ζμπορ/Σερβία
- Αστικός κοινοβουλευτισμός σε ύφεση
- Επεμβάσεις στρατού στην πολιτική
- Επικράτηση δικτατορικών καθεστώτων
- Παράλληλα, η ναζιστική Γερμανία διεισδύει με πολιτικές συστήματος κλήρινγκ (clearing), ενώ Μεγάλη Βρετανία, Σοβιετική Ένωση και Γαλλία αποτυγχάνουν στη συγκρότηση πλαισίου συλλογικής ασφάλειας απέναντί της

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΣΕΡΒΩΝ, ΚΡΟΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΛΟΒΕΝΩΝ

Η μετάβαση από δύο αυτοκρατορίες σε ένα πολυεθνικό κράτος

- το Στρατιωτικό Σύνορο
- οι Πρετσάνι και οι Σρμπιάνοι
- Γιουγκοσλαβική Επιτροπή
- Διακήρυξη Κέρκυρας (20 Ιουλίου 1917)

«ένας λαός, τρία ονόματα»

σερβική δυναστεία Καρατζόρτζεβιτς (Αλέξανδρος)

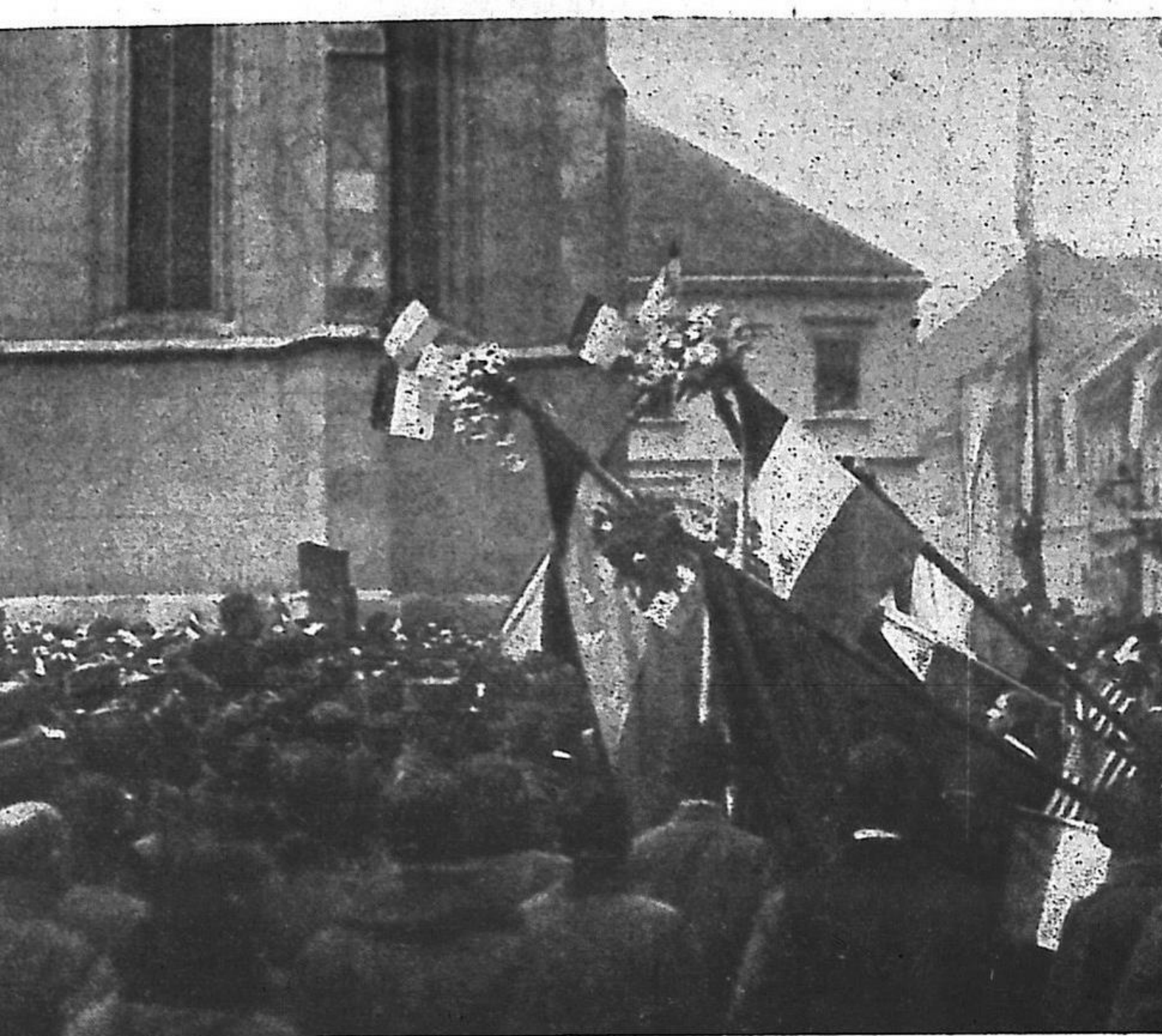
εκκρεμές συνταγματικό (συγκεντρωτικό ή ομοσπονδιακό)

- Εθνικό Συμβούλιο Σέρβων, Κροατών και Σλοβένων [=Αυστροουγγαρίας] (αρχές Οκτωβρίου 1918) – Ζάγκρεμπ

- Μαυροβούνιο (**άσπροι** – πράσινοι) – ένωση με Σερβία

- συνθήκες Αγίου Γερμανού (1919 – Σλοβένοι Αυστρίας) – Ραπάλο (1920) – Ζαντάρ στην Ιταλία – Ριέκα (Φιούμε), ελεύθερη πόλη

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΣΕΡΒΩΝ, ΚΡΟΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΛΟΒΕΝΩΝ

- Celebrations of South Slavs in Zagreb during the formation of the *National Council* of the State of Slovenes, Croats and Serbs, October 1918
- https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Yugoslavia#/media/File:SHS_slavlje_19189.jpg

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΣΕΡΒΩΝ, ΚΡΟΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΛΟΒΕΝΩΝ

- **Η ίδρυση (1 Δεκεμβρίου 1918)**
- Μεγαλοσερβισμός
- Γιουγκοσλαβισμός (Στρόσμαγερ, Ράτσκυ – Σερβοκροατικός συνασπισμός 1905/Τρούμπιτς, Σουπίλο)
- Πολιτικά κόμματα
 - Ριζοσπαστικό – Νίκολα Πάσιτς (μεγαλοσερβισμός, συγκεντρωτισμός)
 - Δημοκρατικό – Λ. Νταβίντοβιτς – Σφ. Πριμπίτσεβιτς (συγκεντρωτισμός ή ευρεία αυτονομία)
 - Κροατικό Ρεπουμπλικανικό Αγροτικό – Στέπαν Ράντιτς (ομοσπονδία)
 - Σλοβενικό Λαϊκό – Α. Κορόσετς
 - Γιουγκοσλαβική Μουσουλμανική οργάνωση – Μεχμέτ Σπάχο
 - Μουσουλμανική Οργάνωση Dzemiet
 - Κομμουνιστικό Κόμμα Γιουγκοσλαβίας (1919, 1920 μέλος της Κομμουνιστικής Διεθνούς)

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΣΕΡΒΩΝ, ΚΡΟΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΛΟΒΕΝΩΝ

- Nikola Pašić μεταξύ 1918 και 1926 τρεις φορές πρωθυπουργός
- https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Yugoslavia#/media/File:NikolaPasic--serbiaherpeopleh00petruoft.png
- Stjepan Radić, 11 Ιουνίου 1871 – 8 Αυγούστου 1928
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%84%CE%B9%CE%AD%CF%80%CE%B1%CE%BD_%CE%A1%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%B9%CF%84%CF%82

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΣΕΡΒΩΝ, ΚΡΟΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΛΟΒΕΝΩΝ

«Πύρρειος νίκη» μεγαλοσερβισμού

- Σύνταγμα 1921 – συγκεντρωτικό (Πάσιτς, Δημοκρατικό, Μουσουλμάνοι Βοσνίας και Σλοβενικό Αγροτικό). Κομμουνιστικό, εκτός νόμου
- Πατριαρχείο Σερβίας (1921)
- «ενοποιητικός γιουγκοσλαβισμός»: σέρβος γεωγράφος Γ. Τσβίγιτς – κροάτης γλύπτης Ι. Μέστροβιτς, «σερβοκροατική φυλή»
- στελέχωση κρατικού μηχανισμού από Σέρβους
- σχολικά εγχειρίδια: κυριαρχία από το σερβικό αφήγημα
- διεθνοποίηση κροατικού ζητήματος, ένταξη στην «Αγροτική Διεθνή» (1924), φυλάκιση Ράντιτς (1925)
- θάνατος Πάσιτς (1926), δολοφονία Ράντιτς (1928), επιβολή δικτατορίας από Αλ. Καρατζόρτζεβιτς

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΣΕΡΒΩΝ, ΚΡΟΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΛΟΒΕΝΩΝ

▪ Όψεις ολοκληρωτισμού Ι

- δικτατορία βασιλιά (1929-1934)

μπανοβίνες (9) και ποτάμια – σερβικές πλειοψηφίες

Βασίλειο της Γιουγκοσλαβίας - 3 Οκτωβρίου 1929

σύνταγμα 1931 - αύξηση αρμοδιοτήτων βασιλιά

- διώξεις πολιτικών, δράση Ούστασε (=εξεγερμένοι) – Άντε Πάβελιτς (1929, Ιταλία) – στόχος η ανεξάρτητη Κροατία στα «ιστορικά» της σύνορα (Δαλματία, Σλαβονία, κυρίως Κροατία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη/ποταμός Δρίνος) («δυτικός καθολικός» και «ανατολικός ορθόδοξος» κόσμος) (Σλ. Κβατέρνικ)

- Σέρβοι εθνικοσοσιαλιστές, Ζμπορ (=συσπείρωση) – Ντιμ. Λιγίτιτς

- δολοφονία Α. Καρατζόρτζεβιτς (Μασσαλία, Σεπτέμβριος 1934, VMRO – Βλ.Τσερνοζέμσκυ

1. ΧΑΡΤΕΣ – 2. ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ:

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ

■ Όψεις ολοκληρωτισμού II

- Μίλαν Στογιαντίνοβιτς, «δικτατορία χωρίς δικτάτορα»
- Κονκορδάτο με Βατικανό (1935-1937)
 - κυβέρνηση Τσφέτκοβιτς – Μάτσεκ (μπανοβίνα Κροατίας – Σέρβοι Κροατίας) – προσχώρηση στον Άξονα (25 Μαρτίου 1941)
 - στρατιωτικό πραξικόπημα (27 Μαρτίου 1941) – Σέρβοι: bolje grob nego rob/bolje rat nego rakt = καλύτερα στον τάφο παρά στη δουλεία/καλύτερα πόλεμος παρά σύμφωνο

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ

- **Ετερότητες στη Γιουγκοσλαβία: Μακεδόνες**
- - Μικρή Αντάντ (Τσεχοσλοβακία, Ρουμανία, Βασίλειο Σέρβων-Κροατών και Σλοβένων 1920-21)
- - Ιταλοί και Γιουγκοσλαβία
- - Αλεξ. Σταμπολίνσκυ και VMRO, ανατροπή (9 Ιουνίου 1923 – Στρατιωτική Λίγκα)
- - Προσπάθεια εκσερβισμού: μη αναγνώριση μειονότητας, επίσημη γλώσσα, ίδρυση σχολείων, εποικισμοί με Σέρβους)
- – Αντίσταση - κομιτατζήδες, ψήφος σε ΚΚΓ, συνεργασία με Κομιτάτο Κοσόβου (Νοέμβριος 1920), προσπάθειες για γενική εξέγερση (Σεπτέμβριος 1923, άνοιξη 1924)
- - Η ηγεσία Ιβάν Μιχαήλωφ (1925) – επιδείνωση βουλγαρογιουγκοσλαβικών σχέσεων – συμφωνίες Πιρότ 1929 – διάλυση VMRO στη Βουλγαρία (Ιούνιος 1934 – βουλγαρικός στρατός)
- - μεταξύ εκσερβισμού και βουλγαρικής επιρροής

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ

- Κομμουνιστικό Κόμμα Γιουγκοσλαβίας
- - Δύο θέσεις: Ισοτιμία Σέρβων, Κροατών, Σλοβένων (ομοσπονδιακό σύστημα, καπιταλιστικό περιβάλλον) Σίμα Μάρκοβιτς ή Δικαίωμα αυτοδιάθεσης
- - 1925: παρέμβαση Στάλιν, σε περίπτωση σοβιετικής εξουσίας ομοσπονδοποίηση κράτους
- - 1935 (μετά το 7^ο συνέδριο Κ.Δ.) προς τη γιουγκοσλαβική ομοσπονδία / απειλή ναζισμού
- - Κομμουνιστική Διεθνή και μακεδονικό έθνος – Μακεδόνας όχι Βούλγαρος
- - Τίτο (Γιόζιπ Μπρόζ) στην ηγεσία
- 1931 Ο Τίτο στη φυλακή (Lepoglava)

<https://www.alamy.com/english-moa-pijade-and-josip-broz-tito-in-lepoglava-prison-by-1931-this-image-is-available-from-the-digital-library-of-slovenia-under-the-reference-number-wgdl176-this-tag-does-not-indicate-the-copyright-status-of-the-attached-work-a-normal-copyright-tag-is-still-required-see-commonslicensing-for-more-information-deutsch-english-espaol-italiano-polski-portugus-slovenina-unknown-author-image352532691.html>

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ

- Ετερότητες στη Γιουγκοσλαβία: Αλβανοί
- σερβικές πολιτικές
 - αγροτική μεταρρύθμιση
 - εποικισμοί και εκτοπίσεις
 - αφομοίωση μέσω της εκπαίδευσης
- - Κομιτάτο Κοσόβου
- - Αλβανοί Κοσόβου (11 Ιουλίου 1938): μυστική συμφωνία με τουρκική κυβέρνηση για την υποχρεωτική μετανάστευση περίπου 40 χιλ. μουσουλμανικών οικογενειών, κυρίως Αλβανών, από τη Νότια Σερβία στην Τουρκία την περίοδο 1939-1944 αντί 20 εκατ, τουρκικών λιρών αποζημίωση από το τουρκικό κράτος (**προτάσεις Βάσα Τσουμπρίλοβιτς, 1937**)
- -αποτυχία σερβικών πολιτικών

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Η Αλβανία ως θεσμική οντότητα

- Ηγεμονία (1914-1925)
- Δημοκρατία (1925-1928)
- Βασίλειο (1928-1939)

Ιταλικές λογικές: από το προτεκτοράτο στην ένωση με το ιταλικό βασίλειο

ΧΑΡΤΕΣ: ΑΛΒΑΝΙΑ

Πολλαπλές κυριαρχίες μέχρι το 1916

- https://en.wikipedia.org/wiki/Italian_protectorate_over_Albania

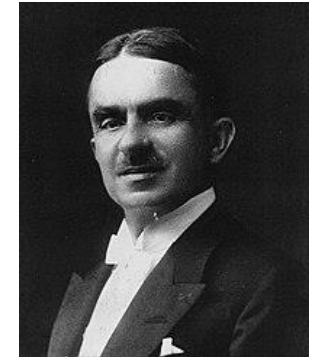
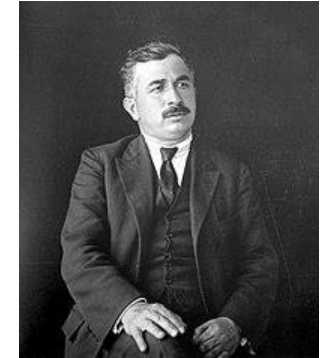
ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

- 1. Η δημιουργία κράτους - πολιτική αστάθεια (-1924)
- Πολλαπλές κατοχές στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο: 3 και 1 στρατοί (Αυστριακός, γαλλικός, ιταλικός και ελληνικός)
- Εδαφικές διεκδικήσεις (ελληνικές, ιταλικές και βασιλείου Σέρβων, Κροατών και Σλοβένων)
- Ζήτημα συνόρων
- **Turhan Pasha Përmeti**
https://en.wikipedia.org/wiki/Turhan_Pasha_P%C3%ABrmeti

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

- 1. Η δημιουργία κράτους - πολιτική αστάθεια (-1924)
- Παναλβανικό συνέδριο (Λούσνια, Ιανουάριος 1920)
 - επιλογή πρωτεύουσας, Τίρανα
 - εθνικό συμβούλιο (Γερουσία)
 - 4μελής αντιβασιλεία (σουνίτης μουσουλμάνος, μπεκτασής μουσουλμάνος, ρωμαιοκαθολικός, χριστιανός ορθόδοξος)
- Εκδίωξη ξένων στρατευμάτων
- Εισδοχή στην Κοινωνία των Εθνών (17 Δεκεμβρίου 1920) με την υποστήριξη Αγγλίας και Ιταλίας (η διάσταση των κοιτασμάτων πετρελαίου)
- Sulejman Delvina - Ilias Vrioni - Pandeli Evangjeli

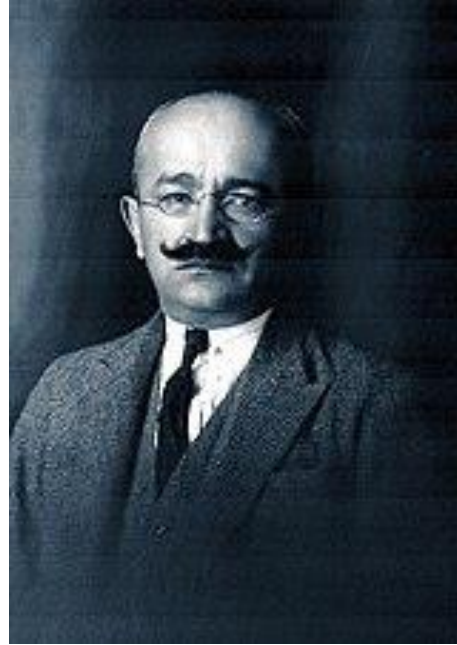

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

- 1. Η δημιουργία κράτους - **πολιτική αστάθεια (-1924)**
 - πολιτικές δολοφονίες: Εσάτ πασά Τοπτάνι και Άβνι Ρουστέμι
 - προσπάθεια συγκρότησης πολιτικών κομμάτων (Λαϊκό/μεταρρυθμίσεις και Προοδευτικό/μεγαλοκτηματίες)
 - κυβέρνηση Φαν Νόλι, ο «κόκκινος επίσκοπος»
 - «Κομιτάτο Κοσόβου»

Fan Noli https://en.wikipedia.org/wiki/Fan_Noli

ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΕ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΑ
ΠΡΟΗΓΗΘΕΝΤΑ

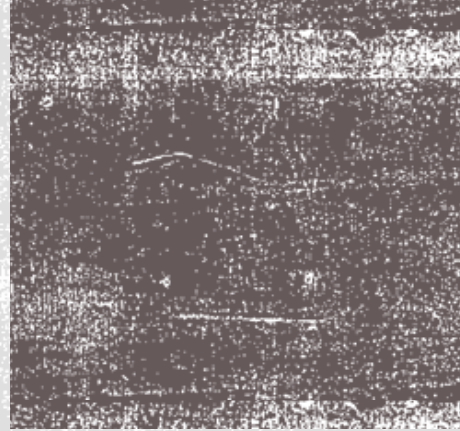
- Hasan Prishtina

- Xhafer Ypi

- Kostaq Kotta

- https://en.wikipedia.org/wiki/Prime_Minister_of_Albania

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

- 2. Από τη δημοκρατία στο βασίλειο και στην προσάρτηση στη φασιστική Ιταλία (1925-1939)

- ένα πρόσωπο – πολλοί ρόλοι, [Αχμέτ Ζώγ(κ-ου)] : πρωθυπουργός, πρόεδρος δημοκρατίας, βασιλιάς

«Πραγματικά, δεν υπάρχουν ληστές στην Αλβανία, γιατί όλοι τους έχουν πάει στα Τίρανα, όπου ληστεύουν με εξουσία πίσω από τα κυβερνητικά γραφεία» (λαϊκή ρήση στην Αλβανία στη δεκαετία του 1930)

- Ahmed Muhtar bey Zogolli
- Ahmet Zogu
- Zog I, King of the Albanians

- https://en.wikipedia.org/wiki/Zog_I_of_Albania

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

- 2. Από τη δημοκρατία στο βασίλειο και στην προσάρτηση στη φασιστική Ιταλία (1925-1939)
 - οικονομική διείσδυση της Ιταλίας (δάνεια – εμπορικές συμβάσεις – τελωνειακή ένωση)
 - καθεστώς προσωπολατρίας – μεταβολή σε έναν από τους strongmen του Μεσοπολέμου
 - ανισότητες Βορρά και Νότου
 - εθνικό δίκαιο, προς κατάργηση (?)
 - από οικονομικό προτεκτοράτο στην τυπική προσάρτηση στο ιταλικό βασίλειο (7 Απριλίου 1939)

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

- Ζητήματα προς συζήτηση:

- Ένα κατά πλειοψηφία μουσουλμανικό κράτος
- Εθνικοί μύθοι και συγκρότηση αλβανικού εθνικού αφηγήματος
- Η συγκρότηση της αλβανικής ορθόδοξης Εκκλησίας
- Μειονότητες εντός και εκτός αλβανικού κράτους

ΤΑ ΜΕΤΑ...

- - Οι φασιστικές και ναζιστικές κατοχές
 - - Μεταβολές συνόρων και «εργαλειοποίηση» μειονοτήτων
 - - Αντιστασιακές οργανώσεις
 - - Ένταξη στον «υπαρκτό σοσιαλισμό»
-
- - Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου
 - - Οι Γιουγκοσλαβικοί πόλεμοι της δεκαετίας του 1990
 - - Το Κόσοβο
 - - Τα «Δυτικά Βαλκάνια» και η σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ:

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ilchev Ivan, *Έχει δίκιο η πατρίδα μου; Η προπαγάνδα των Βαλκανικών Κρατών (1821-1923)* (πρόλογος για την ελληνική έκδοση: Ιάκωβος Μιχαηλίδης), Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο, 2011.
- Jelavich Barbara, *Ιστορία των Βαλκανίων II: 20ός αιώνας*, Αθήνα, Πολύτροπον, 2006.
- Mazower Mark, *Τα Βαλκάνια* (μετάφραση Κωνσταντίνος Κουρεμένος), Αθήνα, Πατάκης, 2003.
- Μυλωνάς Χάρης, *Οικοδομώντας το έθνος. Ομοεθνείς, Πρόσφυγες, Μειονότητες* (πρόλογος για την ελληνική έκδοση Γ. Θ. Μαυρογορδάτος), Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο, 2016.
- Σφέτας Σπυρίδων, *Εισαγωγή στη βαλκανική ιστορία. Τόμος Β': Από τον Μεσοπόλεμο στη λήξη του Ψυχρού πολέμου (1919-1989)*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 2011.
- Snyder Timothy – Younger Katherine (επιμ.), *Τα Βαλκάνια ως Ευρώπη (1821-1914)* (πρόλογος: Δημήτρης Λυβάνιος), Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο, 2021.
- Stavrianos L.S., *Τα Βαλκάνια από το 1453 και μετά* (μετάφραση Ελένη Δελιβάνη, ιστορική επιμέλεια Βασίλης Κ. Γούναρης), Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 2007.
- Vickers Miranda, *Οι Αλβανοί. Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία* (μετάφραση Εύα Πέππα), Αθήνα, Οδυσσέας, 1997.

